

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002793

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого № 225 від 04.08.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фільчакова Юлія Ігорівна

2. Yuliia I. Filchakova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0006-8440-3617

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 17-07-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Фільчакова Юлія Ігорівна

Код за ЄДРПОУ: 3282510360

Місцезнаходження: вул. Тімірязєва, 21 а, Харків, Харківський р-н., 61020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9403

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.03

Тема дисертації:

1. Потурання кримінальному правопорушенню за кримінальним правом України.
2. Connivance of a criminal offense in the criminal law of Ukraine.

Реферат:

1. Дисертація є науковою працею, у якій вперше з моменту прийняття Кримінального кодексу України 2001 р., досліджуються питання потурання кримінальному правопорушенню, розглядаються його об'єктивні та суб'єктивні ознаки, проводиться його відмежування від інших суміжних діянь, аналізуються питання кримінальної відповідальності за вчинення потурання. Авторкою роботи надані пропозиції та рекомендації з удосконалення чинного кримінального законодавства України та проекту нового КК України з урахуванням іноземного та міжнародного досвіду. Перший розділ дисертації присвячено встановленню співвідношення таких понять як потурання кримінальному правопорушенню та сприяння його вчиненню, а також причетність до нього. Встановлено, що потурання є різновидом більш широкого поняття – сприяння кримінальному правопорушенню. Сформульовано поняття сприяння кримінальному правопорушенню, як умисна або необережна поведінка особи у формі дії або бездіяльності, яка об'єктивно створює потенційну

або реальну можливість для готування/вчинення кримінального правопорушення іншою особою або забезпечує сприятливі умови для існування (функціонування) вже створених злочинних угруповань. Виділено такі форми сприяння кримінальному правопорушенню, як: 1) пособництво кримінальному правопорушенню; 2) створення умов або надання іншої допомоги для його вчинення за відсутності ознак пособництва, яке здійснюється шляхом: а) умисного створення умов для вчинення кримінального правопорушення за відсутності двостороннього суб'єктивного зв'язку (взаємної поінформованості) між особами, яка вчиняє таке правопорушення і яка сприяє цьому; б) надання предметів (речовин), які використовуються іншою особою як знаряддя або засоби вчинення кримінального правопорушення, за відсутності спільного умислу на його вчинення; в) надання допомоги в існуванні, функціонуванні і розвитку організованої групи або злочинної організації; г) незапобігання кримінальному правопорушенню; 3) неперешкоджання вчиненню кримінального правопорушення за відсутності спеціального обов'язку перешкодити його вчиненню; 4) неперешкоджання вчиненню кримінального правопорушення за наявності обов'язку, але відсутності реальної можливості перешкодити його вчиненню; 5) потурання кримінальному правопорушенню. Надано характеристику ознак сприяння кримінальному правопорушенню. Сприяння кримінальному правопорушенню має місце за наявності двох різних осіб, які вчиняють самостійні діяння: а) одна вчиняє попереднє або супутнє діяння, яке виступає умовою для вчинення наступного кримінального правопорушення, а б) інша вчиняє похідне кримінальне правопорушення. При сприянні кримінальному правопорушенню поведінка однієї особи: а) об'єктивно передує та створює сприятливі умови для подальшого вчинення кримінального правопорушення іншою особою (попереднє діяння) або б) супроводжує, тобто виступає як супутнє діяння, що створює сприятливі умови для продовження вчинення кримінального правопорушення, яке вже було розпочате іншою особою (супутнє діяння). Залежно від наявності спільної домовленості між особами, одна з яких сприяє вчиненню, а інша вчиняє кримінальне правопорушення, таке створення умов може бути: а) заздалегідь обіцяним або б) заздалегідь не обіцяним. Суб'єктивне ставлення особи до сприяння кримінальному правопорушенню може бути як: а) умисним, так й б) необережним. У разі сприяння у формі умисного створення умов для вчинення іншою особою кримінального правопорушення, за наявності спільної домовленості між цими особами, відповідальність настає за правилами інституту співучасті. За відсутності такої домовленості між зазначеними особами, та з них, яка сприяє вчиненню кримінального правопорушення іншою особою, підлягає кримінальній відповідальності лише у разі, якщо за таке сприяння передбачена кримінальна відповідальність у відповідних статтях Особливої частини КК. Встановлено, що кримінальна відповідальність за сприяння може бути як пов'язана із вчиненням кримінального правопорушення іншою особою, так і не залежати від його вчинення. При цьому, окремі форми сприяння кримінальному правопорушенню, що вчиняються іншою особою, не є кримінально-караними. Доведено, що потурання є одним із видів причетності до кримінального правопорушення, під якою пропонується розуміти умисне суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність), яке хоча і сприяє вчиненню іншою особою кримінального правопорушення або його приховуванню, але не становить співучасті у ньому. Ознаками причетності визнаються: 1) вчинення двох кримінальних правопорушень різними суб'єктами; 2) причетне діяння завжди пов'язано із вчиненням кримінального правопорушення іншою особою; 3) причетне діяння (дія або бездіяльність) завжди пов'язано із конкретним кримінальним правопорушенням, яке вчиняється (здійснюється) або вчинено іншою особою; 4) між причетним кримінальним правопорушенням та тим, що вчинене або вчинене іншою особою, існує нерозривний зв'язок.

2. The dissertation is a scientific work which, for the first time since the adoption of the Criminal Code of Ukraine in 2001, explores the issues of criminal offence facilitation, examines its objective and subjective features, distinguishes it from other related acts, and analyses the issues of criminal liability for facilitation. The author provides proposals and recommendations for improving the current criminal legislation of Ukraine and the draft new Criminal Code of Ukraine, taking into account foreign and international experience. The first chapter of the thesis is devoted to establishing the correlation between such concepts as aiding and abetting a criminal offence and involvement in it. The author establishes that aiding and abetting is a variant of the broader concept of

facilitating a criminal offence. The author formulates the concept of facilitating a criminal offence as intentional or negligent behaviour of a person in the form of action or inaction which objectively creates a potential or real opportunity for another person to prepare/perform a criminal offence or provides favourable conditions for the existence (functioning) of already established criminal groups. The author distinguishes the following forms of facilitating a criminal offence: 1) aiding and abetting a criminal offence; 2) creating conditions or providing other assistance for its commission in the absence of signs of aiding and abetting, which is carried out by: a) deliberate creation of conditions for committing a criminal offence in the absence of bilateral subjective connection (mutual awareness) between the persons committing and facilitating such an offence; b) provision of items (substances) used by another person as tools or means of committing a criminal offence in the absence of a common intent to commit it; c) assistance in the existence, functioning and development of an organised group or criminal organisation; d) failure to prevent a criminal offence; 3) failure to prevent the commission of a criminal offence in the absence of a special obligation to prevent its commission; 4) failure to prevent the commission of a criminal offence in the presence of an obligation but in the absence of a real opportunity to prevent its commission; 5) connivance in a criminal offence. The author describes the features of facilitating a criminal offence. Facilitation of a criminal offence occurs in the presence of two different persons who commit independent acts: a) one commits a preliminary or concomitant act which serves as a condition for committing a subsequent criminal offence, and b) the other commits a derivative criminal offence. When facilitating a criminal offence, the behaviour of one person: a) objectively precedes and creates favourable conditions for the further commission of a criminal offence by another person (previous act) or b) accompanying, i.e. acting as an accompanying act that creates favourable conditions for the continuation of a criminal offence that has already been initiated by another person (accompanying act). Depending on the existence of a joint agreement between the persons, one of whom facilitates the commission of a criminal offence and the other commits it, such creation of conditions may be: a) promised in advance or b) not promised in advance. The subjective attitude of a person to the facilitation of a criminal offence may be either: a) intentional or b) reckless. In the case of assistance in the form of intentional creation of conditions for another person to commit a criminal offence, if there is a joint agreement between these persons, liability arises under the rules of the institute of complicity. In the absence of such an agreement between the said persons, the person who facilitates the commission of a criminal offence by another person shall be liable only if such assistance is subject to criminal liability under the relevant articles of the Special Part of the Criminal Code. The author establishes that criminal liability for facilitation may be either related to the commission of a criminal offence by another person or may not depend on its commission. At the same time, certain forms of assistance to a criminal offence committed by another person are not criminalised. It is proved that abetment is one of the types of involvement in a criminal offence, which is proposed to be understood as an intentional socially dangerous act (action or inaction) which, although related to a criminal offence committed or committed by another person, is not complicity in it. The signs of involvement are: 1) commission of two criminal offences by different entities; 2) an act of complicity is always connected with the commission of a criminal offence by another person; 3) an act of complicity (action or inaction) is always connected with a specific criminal offence committed (committed) or committed by another person.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Фільчакова Ю. І. Поняття потурання за кримінальним правом України. Юридичний науковий електронний журнал/Б. 2023. № 6. С. 502-504.
- 2. Фільчакова Ю.І. Потурання як форма сприяння вчиненню кримінального правопорушення. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки/Б. 2023. Том 34 (73) № 1. С. 148-153.
- 3. Korotiuk Oksana, Bogdanov Roman, Filchakova Yuliia, Zaporozhets Anastasia, Yesaulenko Pavlo, Ablamska Victoria. The category of violence in the theory of criminal law: the need for rethinking in legal doctrine and law enforcement. Revista Juridica. 2024. Vol. 1, no. 77. P.823-834.
- 4. Фільчакова Ю. І. Щодо співвідношення понять «сприяння» та «потурання» кримінальному правопорушенню у кримінальному праві України. Сучасний стан кримінально-правового забезпечення в Україні: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ірпінь, 31 березня 2023 року). Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. С. 319 – 323.
- 5. Фільчакова Ю. І. Особливості правового регулювання у країнах європейського союзу кримінальної відповідальності військових командирів за воєнні злочини, вчиненні підлеглими. Кримінальна відповідальність за втягнення у вчинення терористичного акту: європейські стандарти і українські реалії Європеїзація кримінального права України : матеріали міжнар. наук. конф. (м. Харків, 19 груд. 2024 р.). Харків: Право, 2025. С. 326 – 329.
- 6. Фільчакова Ю. І. Особливості кримінальної відповідальності за потурання кримінальному правопорушенню у зарубіжному праві. Knowledge, Education, Law, Management. 2024. № 6 (66). С. 161-166.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000959

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тютюгін Володимир Ілліч

2. Volodymyr I. Tiutiugin

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1174-3075

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Письменський Євген Олександрович
2. Yevhen O. Pysmenskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7761-7103

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шрамко Сабріє Сейтжеліївна
2. Sabriie S. Shramko

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4453-9118

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шепітько Михайло Валерійович
2. Mykhailo V. Shepitko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7164-8037

Додаткова інформація:

